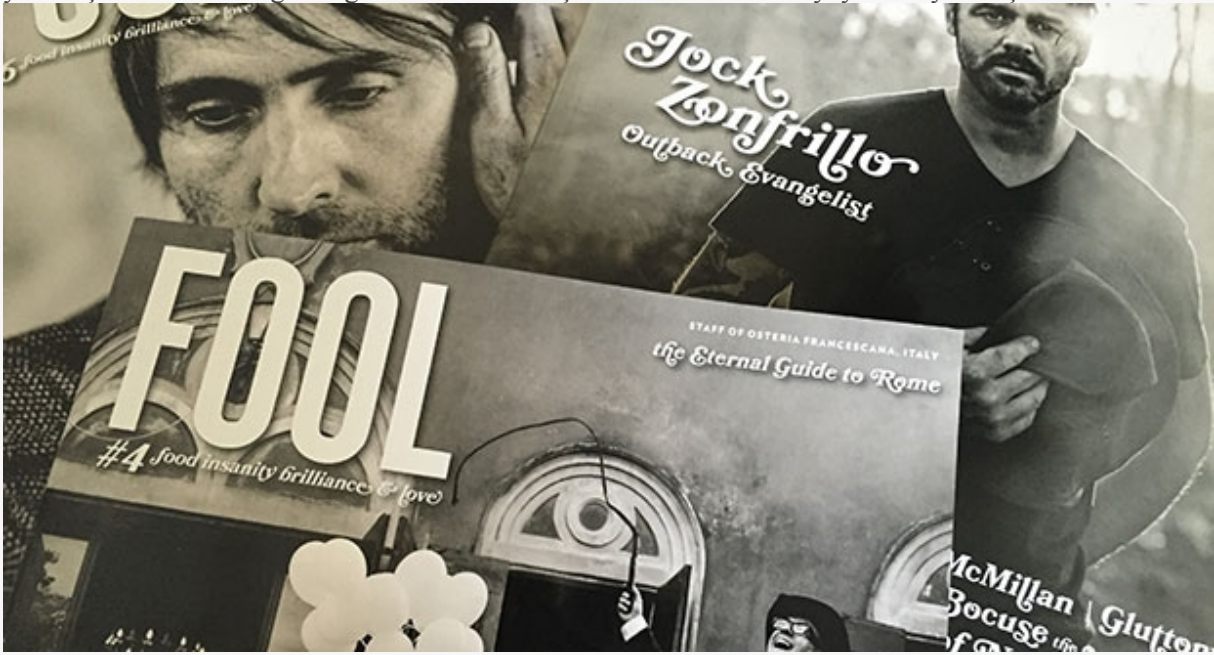

Yemek çılgınlık deha ve aşk

Müge Akgün

İsveç'te yayımlanan Fool dergisi kuzeyden güneye doğudan batıya yeme-içme dünyasında olup bitenleri bir sanat filmi tadında işliyor.

İnsan bir dergiye aşık olabilir mi, ben oldum. Üç gündür elimden 'Fool/Budala' adlı dergiyi bırakamıyorum. Alt başlığı da 'food insanity brilliance & love/ Yemek çılgınlık deha ve aşk' olan bu yeme-içme kültürü dergisi İngilizce olarak İsveç'in Malmö kentinde yayımlanıyor.

Fool, tasarımından ele aldığı konulara, kullandıkları fotoğraflardan yazılara tam bir estetik harikası. Verilen reklamlar bile birer sanat yapıtı zarafetinde. Hiç bir şey insanın gözünün içine sokulmuyor.

Eğer rastlantı değilse elimdeki 4/5/6 olmak üzere üç sayının da kapakları siyah beyaz. İçindeki yemek ve reklam dışındaki fotoğrafların büyük bir bölümü de renksiz. Dergiyi elinize alınca uzun bir süre sadece bakıp karıştırıyorsunuz.

Sanat direktörü Lotta Jörgensen ve fotoğrafçı Per-Anders Jörgensen'in çıkardığı Fool'un dördüncü sayısı İtalyan mutfağı ve şefleri üzerine. Derginin ortak genel yayın yönetmenleri Jörgensen çiftinin "Çok az ülkenin mutfağı ve ürünleri insanın yüzünde onları düşündüğünde gülümseme yaratır. Ama Vesuvius'un yamaçlarında yetişen güneşte kurutulmuş domatesler, Piemonte'den Alba trüf mantarları ve anne yapımı spahetti bunu başarabilir" diyerek başladıkları önsözleri elimde nasıl bir dergi tuttuğumun ilk izlenimini veriyor zaten.

İtalyan mutfağının öncü şefleri ve bölgeleriyle soy ağacını çıkararak şemadan sandviç üzerine yazılmış 'Political Panini'ye, İtalyan Alplerinde yapılan peynirlerden, sakatat kültürüne her bir yazı ince işçilik. John Dickie'nin 'Baba filminin ünlü "Leave the gun, take the cannoli" repliğinden yola çıkarak mafya ve İtalyan gıda üretiminin arasındaki dünden bugüne gerçek ilişkiyi anlattığı makalesi de; Gelinaz! Yemeği için İstanbul'da bir arada olduğumuz Andrea Petrini'nin yakın dostu şef Fulvio Pierangelini'yi anlatan 'future' yazısı da türlerinin en iyi örnekleri.

Kapak, İstanbul'da da bir restoranı olan, nedense bizim kıymetini pek iyi bilemediğimiz dünyanın en iyi ikinci restoranı üç Michelin yıldızlı Osteria Franciscana'nın sahibi Massimo Bottura ve ekibine ayrılmış.

'Madness in Modena' başlığıyla hazırlanan yazı da bir diğer yaratıcılık örneği. Bottura ve ekibiyle Ünlü İtalyan yönetmen Federico Fellini'nin kült filmi '8 ½'teki repliklerden alıntılar ve sahnelerle fotoğraf çekimi yapılmış. Gerçekten çok büyük ve başarılı bir prodüksiyon. Tabii ki yazı da görselliğin altında kalmıyor. Bugüne dek Bottura'yı ve felsefesini anlatan en iyi yazılardan biri diyebilirim.

'Fusion' mutfak konusunun masaya yatırıldığı son sayının editoryal yazısı Nuri Bilge Ceylan'ın 2011'de Cannes Film Festivali'nde büyük ödülü alan filmi 'Bir Zamanlar Anadolu'dan yoğurt üzerine bir replikle başlıyor. Ve tabii sürpriz bununla sınırlı değil. Fool ekibinden ünlü yemek yazarı ve araştırmacısı Tara Stevens ve Per-Anders Jörgensen Mehmet Gürs ve Mikla mutfak laboratuvarı ekibiyle beraber geleneksel ve yerel ürünlerin peşine düşen bir yolculuğa çıkmışlar. Nuri Bilge Ceylan'ın filmi tadında 'Anadolu'da Geçmiş, Bugün ve Gelecek' başlıklı yazının kurgusu da hikaye edilişi de fotoğraflar da muhteşem. Karadeniz yaylarının koyun ve keçileri, manda kaymağı, Divle obruk tulumu, mantı, tarhana, ege enginarı, Tire pazarı, Kaplan Dağ Restoran öyküleriyle anlatılmış. Kapak konusu ise kimliğinden yemek yapma tarzına kendisi de başlı başına bir fusion olan, şimdiden tarihe Fransız mutfağının yüzünü değiştiren adam olarak geçen, Le Chateaubrian'ın şefi, yeme-içme dünyanın pop starı Inaki Aizpiarte. Çocukluğunda "Çoban olmak istiyorum" diyen çılgın şefin yaşamı öykü tadında anlatılmış. Dünkü yazımda değindiğim sanat ve yemek işbirliğinin en güzel örneklerinden biri 'Fool' dergisi. Şeflerden restoran sahiplerine, yeme-içme yazarlarından, gastronomi öğrencilerine ve tabii ki yeme-içme tutkunlarına böylesi dergilerin yararı büyük. Keşke yeme-içme kültürüne sanattan sinemaya farklı disiplinlerle bağ kurarak bakabilen içerikle görselliğin estetik ve sanatsal bir dille harmanlandığı güncel, dünyada olup biteni takip edebilen dergiler bizde de olsa. Ya da en azından şimdilik yılda iki kez çıkan bu derginin yayın hakları satın alınıp Türkçe versiyonu çıkarılsa... FOOL dergisi son bir kaç aydır Mikla'da ve Kronotrop Coffee Shop'larda satılıyor.

